

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo-//nis Episcopi Hal-//berstattensis De
Chri//stianarum rerum memoria li-//bri decem**

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1531

VD16 H 224

Liber .III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29805

NEro crudelissimus impator, qui in tm̄ sceleris
pgressus est, quod & in matrē & in fratres &
vxores & om̄es sanguinis pximos parricida
exitit, & incestus facit, Christianos maxime p̄sequit̄.

PETRVS ET PAVLVS SIMVL

coronantur. Cap. XXVIII.

ET Petrum & Paulum apostolorū duces & fi-
gniferos, Iudēe populo dei in ipsa vrbe Roma
alterū quidē gladio, alterum crucis patibulo cō-
demnat. Et Petrus quidē capite demerso crucifigitur,
q̄d rogauit, ne domino videretur adæquari.

DIONYSIVS Corinthiorū episcopus: Qui non di-
uisi vel diuersis tēporibus, vt quidā volunt, sed simul
in præfata vrbe docentes, vno eodemq; tempore am-
bo pariter martyrio coronantur. In quorum glorio-
sissimo fine, & nos huius secundi voluminis finem fa-
ciamus.

• D • HAYMONIS •

EPISCOPI HALBERSTAT.

liber III. de diuisione ap̄torū per
prouincias. Cap. .I.

Tertius hic liber à diuisione apo-
stolorum sumit exordiū. Cum
ergo Iudæi debitis cladibus vr-
gerentur, apostoli domini cum
cæteris discipulis ad prædican-
dum per prouincias dirigun-
tur.

B iij

HAYMO DE CHRISTIA,
QVIBVS LOCIS DISPERSI
sunt apostoli post diuisionem.

Caput .II.

ORigenes in explanatiōe Genesim: Thomas for-
tatur Parthos, Mattheus Aethiopiam, Bartho-
lomæus Indiam citeriorem, Iohannes Asiam,
Andreas Scythiam, Petrus Pontum, Galatiam, Bithy-
niam, Cappadociã. Paulus ab Hierosolymis vsq; ad
Illyricum, euangelio Christi cunctos repleuit, alij ve-
ro vel per hæc, vel per alia loca, secundum qd̄ spiritus
sanctus voluit dimittuntur, sicut propria eorum ge-
sta habent. De quibus fortasse ideo tacuit Origenes,
quia vita & actus eorum minus autentici sunt, vel ab
hæreticis & impostoribus conscripti. Petrus itaq; præ-
dicationis suæ monimenta reliquit, duas scripsit epi-
stolas, similiter & Iacobus frater domini vnã, Iohan-
nes vero tres: Iudas qui & Tathæus, vnam. Paulus
quatuordecim scribit. De illa tñ quæ est ad Hebræos,
quandoq; apud Latinos dubitatum est.

DE EPISTOLA PAULI AD
Hebræos. Cap. III.

Clemens Alexandrinus in libro
reformationum.

Licet manifesta sint Pauli apostoli scripta, non-
nulli tamen de epistola ad Hebræos dubitant.
Sed sciendum, qd̄ à Paulo scripta est in Hebræo
sermone tanq̄ Hebræis, à Luca vero eius discipulo in-
terpretata in Græcum. Vnde & stylus eius magis vi-
detur similis libello illi, quem idem Lucas de actibus

RERVM MEMO. LIB. .III.

apostolorum scribit. Quod autē subscriptionē solitā non habet ibi, hoc rationis est, quod praeceptum erat Hebraeis, ne de Pauli nomine dicta susciperent, & idcirco prudēter nomen suū omisit, ne statim in principio Pauli nomine inspecto, lectio eius repudiaretur.

DE SANCTO LVCA.

Caput IIII.

LVcas eiusdem Pauli discipulus, Antiochen⁹ genere, arte medicus, duos nobis libros cōscribit, Actus apostolorum, quos ipse oculis inspexit, & euangelium, quod vt dicitur, ex ipsius Pauli ore describit. Quod etiam Paulus suum nominat, cum dicit: Secundum euangelium meum. sed iam ad historiae ordinem reuertamur.

DE MORTE NERONIS.

Caput V.

Igitur post xiiij. imperij sui annos Nero moritur, Galba & Otho vsurpant principatum, quibus post annum & tres menses defunctis, Vespasian⁹ runc apud Iudæam in exercitu existens, reuocatur, & donatur imperio, cōmendata Tito filio suo causa belli, & impugnatione Hierosolymæ, sub quo præfata ciuitas capitur & subuertitur.

IOSEPHVS. SVBVERSIO

Hierusalē à Tito Vespasiano.

Caput VI.

Ecclēsia vero fidelium, quæ ibidem fuerat congregata, diuino accepto respōso, præuenit subuersionem, & oppidum Pellam nomine trans Iordanē emigrat. Tunc incredibilis fit cædes Iudæo-

HAYMO DE CHRISTIA.

rum, & primo quidem diræ & inauditæ famis exitio plaga intolerabilis diuinitus mittitur, in tantum, vt bella & cædes inter parentes & liberos committerentur, dum non solum è manibus, sed ex ipsis faucibus inuicem rapere cibum decertant. Ad vltimum quidè nec loris vel cingulis, aut etiã ipsis calceamētis abstinent. Portarum quoq; indumenta detrahentes, cōficienda dentibus ingerunt, nonnulli & fœni veteris edunt festucas. Porro gerit̃ ibi facinus execrabile, neq; adhuc apud Græcos, neq; apud Barbaros auditum.

DE MARIA QVAE FILI-

um suum comedit.

Caput VII.

MVlier quædam Maria nomine, genere & facultatibus nobilis, quæ ad diem festum cum ceteris de transiordanis alueo cōfluxerat, cū famis ingrauescente periculo, & hostis deprædatione omnino iam fame deficeret, pessimis vsa consultoribus, paruulum filium, qui ei erat sub vberibus, iugulat, igni suppositū torret. Dimidiū quidem cōsumit, dimidium vero referuat. Prædonibus quidem, mox odore carniū cōperto ingressis, partē offert, Meus inquit, hic partus est, nolite effici aut matre religiosiores, aut fœmina molliores. Edite, nam & prior comedi. Illico vniuersa regio tam nefarij sceleris nuntio repletur. Nec multo post magnifica & famosissima ciuitas Hierosolymorū capitur. Cuius quanta fuerit vastitas, quãta in ea diuersarum mortium strages, vix scripto cōprehenditur, vbi vndecies centena milia fame & ferro peremptorū computantur, exceptis

RERVM MEMO. LIB. III.

quibusq; iuuenibus electis, qui propter decorem corporis & proceritatē ad triumphū referuantur, ceterisq; alijs qui ad opera Aegypti, vel ad secunda marmora, vel ad extrahenda meralla destinantur, vel per puincias vincti in seruitutē distrahuntur, quorū sit numerus vsq; ad nonaginta milia. Sed ne quis de hac captorū vel occisorū ambigat multitudine, nouerit tūc tēporis ad diem festū Paschæ Hierosolymis cōuenisse ter decies centena milia Iudæorū, ad iustam dei retributionem hoc tempore vltionis electo: vt qui in diebus Paschæ dominum saluatorem morte turpissima damnarunt, ipsi quoq; turpissimis mortibus & cladi- bus inauditis eisdem diebus damnarētur. HAYMO: Et qui in eius damnatione dies festos duxerunt solēnes, nunc ipsos suis damnationibus agerent luctuosos. Qui etiam recte fame percūt, vt qui domino esurientis salutem eorum, fel in escam dabant, omnimoda suauitate esucarum priuarentur.

DE TEMPORE SVBVERSIO

nis Hierusalem. Cap. VIII.

FIt autē hæc Hierosolymæ subuersio xl. annis a passione dñi dilata vltione, anno imperij Vespasiani secūdo, vt interim potuissent Iudæi, si vellent locū pœnitentię inuenisse, commoniti sæpe ab apostolis, prædictā ciuitatis adesse euersionē, & à Iacobo fratre domini edocti dum viueret, p signa & prodigia cęlitus ostēsa, ante tēpus excidij cōmonebātur. Etenim stella præfulgens, gladio per omnia similis imminere desuper ciuitati, & Cometes præterea exitialibus flammis per totum ardere visus est annum.

HAYMO DE CHRISTIA.
NOVVM PORTENTVM.

Caput IX.

Vitula quoq; sacrificijs admota in die festo azy-
morum inter manus ministrorum enixa est
agnum. Porta vero interioris ædis ærea, cum
ranti pōderis vt vix àxx. viris clauderetur, esset, vecti-
bus & seris munita, nocte vltro patefacta est. Visi etiã
currus & armatorum cohortes in aërem ferri, & alia
multa quę non faciunt ad huius operis compendiu,
maxime cum res Christianas prosequi debeamus.

Caput X.

Igitur subuersa Hierusalem non multo post mar-
tyrium Iacobi, conueniētibus apostolis in vnum,
& propinquis domini secundum carnem, Simon
filius Ioseph communi consilio in episcopū surrogat.

EGESIPPVS DE SYMONE

Hierosolymorum episcopo

post Iacobū. Cap. XI.

Interea Vespasianus moritur, Titus filius eius suc-
cedit imperio, princeps militaris, pius, sapiens, bel-
licosus, qui in tantum facundus fuit vt causas lati-
ne ageret, poemata & tragœdias græce componeret.
BEDA. Tantum aut bellicosus fuit, vt in expugnati-
one Hierosolymę præcipue inter optimos extiterit p-
liator. Tantum autem imperio bonus ac clemēs fuit,
vt nullum omnino puniret, sed etiam cunctos aduer-
sum se coniurantes dimitteret, & in ea familiaritate
quam prius habuerant retineret. Dicebat enim inde-
corum esse aliquem contristatum recedere à facie im-
peratoris, cuius inter omnia fuit illud celebre dictum,

RERVM MEMO. LIB. III.

diem se perdidisse, qua nihil boni fecerit. Ita omnium virtutum genere mirabilis fuit, adeo vt amor & deliciae humani generis diceretur. hic non nocuit Christianis. Per idem temp^o Linus obiit Romanus pontifex, transactis in sacerdotio xij. annis. Cletus succedit.

TITVS REGNAVIT DVO

bus annis & totidem mensibus.

Caput XII.

Titus moritur post duos annos imperij sui & duos menses. Domitianus vero frater eius minor statuit imperio. Cuius quarto anno apud Alexandria obiit Ammanus, post xxij. episcopatus annos. Abilius succedit. Cletus vero Romanus pontifex & ipse xij. annis sedet, & transiens Clementi papatum reliquit. Aiunt autem qui de cathedra Romane ecclesie perscrutati sunt, quod Linus & Cletus non sederunt vt pontifices, sed vt summi pontificis Coadiutores, quibus beatus Petrus tradidit ecclesiasticarum rerum dispositionem. Ipse vero tantum orationi & praedicationi vacabat. vnde tanta autoritate donati, meruerunt in Catalogo pontificum reponi.

PERSECVTIO DOMITIANI.

Caput XIII.

In terea Domitianus portio Neronis, eiusq; impietatis successor, Christianos valde persequitur, quosdam trucidat, quosdam bonorum direptione punit, quosdam tradit in exilium, inter quos Flauiam Domitillam egregiam virginem Christi, cuius gesta habentur, in insulam Pontiam deportari iubet, & beatum Iohannem euangelistam relegat exilio, vbi & Apoca

HAYMO DE CHRISTIA:

Ipsim scripsit, missus prius in feruētis olei doliū, sed illesus. Hic familiā David puri iubet, & propinquos Christi secundū carnē, vt interficiat, ne qs superesset Iudæorum ex semine regali. Quibus oblati, & de regno Christi respondentibus, Quia non est de hoc mūdo, liberos abire iubet, sed cōtemnit.

DOMITIANVS REGNAT

xv. annis. Cap. XIII.

ITaq; Domitian^o positur imperio xv. annis, postea ex senatusconsulto oēs qui iussu eius exulabāt, reuocant, cum quibus & beatus Iohānes redijt.

NERVA VIX PER ANNUM

regnat. Cap. XV.

Nerua q; anno plus minusve defuncto, Traianus obtinet imperium, cuius primo principatus anno Abilius Alexandrinus post xij. episcopatus annos diem obiit, Cerdone succedente tertio in sacerdotium. Clemens tunc temporis post Petrum adhuc Romæ pontificatū tenebat: sed apud Antiochiam post Petrum Euodius fuerat, & secundus Ignatius. Hierosolymis post Iacobum fratrem domini adhuc præerat Simon domini cōsobrinus. Ireneus: Interea adhuc superstes beatus Iohannes euāgelista præest ecclesijs Asiæ, residens apud Ephesum, & permanet viuens vsq; ad tempora Traiani, ædificans ibi ecclesias quas Paulus primo ibi fundauerat. Hic Papiam & Polycarpum auditores & condiscipulos habet: qui etiam libros faciens & epistolas, instituit erudiuitq; plurimos. Qui bene in vltimis vitæ temporibus scribit euangelium, compulsus ab Asiæ epi-

RERVM MEMO. LIB. III.

scopis, propter hæreticos, qui eo exulante irruerant in ecclesias, cum variis & peruersis dogmatibus. Hæc ergo occasione de natiuitate Christi conscribit, pauca de temporalibus eius gestis edifferens, rãtum à cæteris euangelistis prosequens omissa. Nam alij quidẽ tres, facta domini persequuntur à carcere Iohannis baptistæ. Hic vero maxime ea quæ primo dominus per prædicationis tempus gessit ante Iohannis incarcerationem. Multa vero de trinitatis & vnitatis mysterio profundissime insinuat, vt diximus, aduersum hæreticos, quorum errores tunc pullulauerant.

DE MENANDRO MAGO

& hæretico. Cap. XVI.

SVb eodem namq; tempore Menander quidam, Simonis magi Samaritani discipulus, & ipse Samarites & mag^o, blasphemio errore maculat Antiochiam, irridens immortalitatem animæ & resurrectionem mortuorum, semetipsum saluatorem hominum esse asserens, nec aliter posse vnumquenq; angelos seculi vincere, nisi prius à se magicæ artis susciperet disciplinã, & quod per baptisma à se datum quisq; sic fieret immortalis: & æternus effectus, in hac vita fieret perpetuus.

DE EBIONITIS.

hæreticis.

Caput XVII.

HVius quoque discipuli Ebionitæ, licet alterius sectæ, multi decipiunt, dicentes Christum purũ hoĩem esse, & cõmuni natiuitate ex viro

HAYMO DE CHRISTIA.

& sc̄mina procreatum, ceremonias adhuc legis custodientes.

EBIONITAE PAUPERES IN

terpretant, & vere sensu pauperes.

Caput XVIII.

Sed & Cherintus hæreticus, noua introducit dogmata, scilicet terrenum fore regnum Christi in Hierusalem, & interim homines vitij & concupiscentijs esse subiiciendos, & nuptiarū festiuitates affuturas, ad eos facile decipiēdos q̄ sunt dediti libidini.

DE HAERESI NICOLAITA

rum. Cap. XIX.

Sirrexit præterea & alia hæresis, quæ appellatur Nicolaitarum, quæ à Nicolao vno de septem Diaconibus cum Stephano ordinatis, se iactauit.

CLEMENS ALEXANDRI

nus de Nicolaitis hæreticis & Nico

lao. Cap. XX.

Hic autem Nicolaus pulchram habēs vxorem, cum post ascensionem domini ab apostolis increparetur de zelotypia, iniuria laceffitus produxit illam in medium, si quis eam habere vellet, libere permisit. Ex qua occasione isti consequens esse putauerunt, vt secundum hoc factum vel dictum Nicolai, carne sua in quo delectaretur, abuteretur vnusquisque. Vnde & nunc qui sectam propriæ libidinis assumunt, sub illius nomine promiscuos & illicitos expectant concubitus.

ADHVC DE NICOLAIO CLE

mēs cōmendans Nicolaū. Cap. XXI.

RERVM MEMO. LIB. IIII.

Mihi autem cōpertum est, Nicolaum nullam prorsus cognouisse vxorē, præter eam quā matrimonio sibi coniunxerat, cuius certe liberi scēminæ quidem vsq; ad vltimā senectutem caste perdurarunt. Filius autem ipse sanctitatem incorrupti corporis custodiuit. Vnde constat, q̄ ex contemptu libidinis vel vitij magis produxerit vxorem & liberam abire permisit, q̄ alijs quibuscunq; abutēdam exposuerit. Sed vt ad inceptum reuertamur, sciendū prædictas hæreses cito consopitas fuisse, maxime per scripta & prædicationem beati Iohannis, qui post longa magnæ continentiæ & sobrietatis tempora, post insignem euāgelij prædicationem, post incredibiles signorum virtutes, tādē effodi sibi iubet sepulchrū. Qui etiam martyr & doctor apud Ephesum dormit, cōpleta bona & venerabili senectute nonaginta annorum & octo: in cuius laudabili fine, & nos tertium volumen finiamus.

AD HAYMONIS EPISCOPI HALBERSTAT. liber quartus.

Caput .I.

Ost obitum beati Iohannis, & decessum apostolorum, siue illius chori, qui à domino susceperat viuæ vocis auditum, statim vt in vacuam domum, ingerunt se pestilentes hæretici in ecclesiam.

C